

VISIO:

”Aikaansaava, hyvinvoiva ja resurssiviisaasti tulevaisuutta rakentava, elävästi
kaksikielinen ja monikulttuurinen Grani”

Kauniaisten kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2022-2025

Toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot

**1. Kauniaisten
hyvinvointisuunnitelma**

**2. Hyvinvointisuunnitelman
painopisteet linjaavat
yhteistä tekemistä**

3. Kestävästi hyvinvoiva:
Hyvinvoiva ja osallistuva
kauniaislainen

4. Kestävästi turvallinen:
Kauniaislaisten turvallinen
arki ja arjen hallinta

5. HYTE-kerroin

**6. Hyvinvointisuunnitelman
seuranta ja raportointi**

**7. Hyvinvointisuunnitelman
laatijat**

**8. Hyvinvointisuunnitelman
hyväksyminen**

9. Lähteet

1. Kauniaisten hyvinvointisuunnitelma

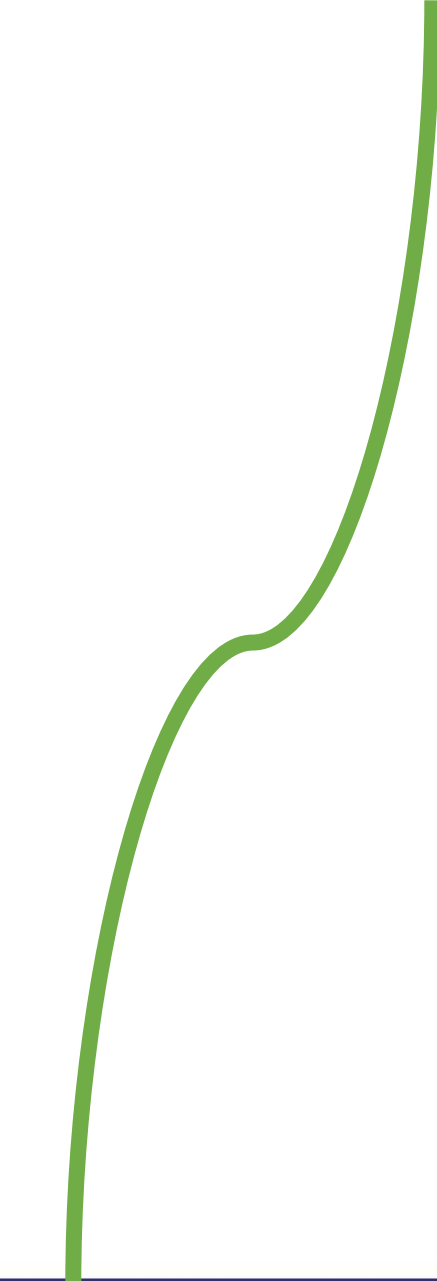
- Tavoitteena on, että hyvinvointisuunnitelma on tunnettu ja ahkerasti käytetty dokumentti arjen johtamisessa ja päätösten ennakoarvioinnissa (EVA). Hyvinvointisuunnitelma toimii kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän työn suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työvälineenä.
- Hyvinvointikertomusprosessin uudistaminen aloitettiin syksyllä 2021. Hyvinvointikertomus ja hyvinvointisuunnitelma laaditaan jatkossa erillisinä asiakirjoina. Hyvinvointikertomus 2018-2021 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 20.6.2022.
- Hyvinvointikertomuksessa tunnistettiin nykytilan haasteita ja onnistumisia, joista johdettiin myös painopisteet hyvinvointisuunnitelmaan 2022-2025.
- Hyvinvointisuunnitelmassa 2022-2025 katsomme rohkeasti kohti tulevaisuutta ja tarkastelemme ilmiöitä aiempaa kokonaisvaltaisemmin. Tavoitteena on tunnistaa turvallisuus, osallisuus, toimintakyky ja kulttuuri hyvinvoinnin osatekijöinä. Tavoitteet yhdistyvät kestävästä kehityksestä tavoitteisiin ja kaupungin strategiaan.
- Sote-uudistuksen yhteydessä kunnille on otettu käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan.
- Kannustin otetaan käyttöön vuoden 2023 alusta, jolloin kunnille jaetaan ensimmäisen kerran sote-uudistuksen jälkeinen valtionosuus. Tulosindikaattorit (6 kpl), jotka mittaavat muutosta väestössä sisältyvät hyvinvointisuunnitelmaan.

Hyte-työ toteuttaa kestävän kehityksen tavoitteita

2. Hyvinvointi- suunnitelman painopistealueet linjaavat yhteistä tekemistä

-
- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on **kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa** yksilöön, perheeseen, yhteisöihin ja elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa.
  - Tärkeitä **yhteistyökumppaneita** hyte-työssä ovat **kolmannen sektorin toimijat ja osallistuvat kaupunkilaiset**.
  - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä vaikutetaan siihen, että kaupunkilaisten koettu hyvinvointi, elämänlaatu ja terveys paranevat, elinympäristö koetaan turvallisena ja liikkuvaa elämää tukevana. **Hyvinvoivat kauniallaiset tekevät päivittäin henkilökohtaisia valintoja hyvinvointinsa ja terveytensä vahvistamiseksi. Kaupungin tehtävänä on tehdä näistä valinnoista entistä helpompia.**
  - Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmässä (HYTE), eri ikäkausien asiantuntijaryhmissä sekä toimialoilla on valmisteltu hyvinvointisuunnitelman painopisteet.
  - Painopistealueiden tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita on tarkennettu eri palvelualueiden asiantuntijoilta.

Painopistealueet hyvinvointisuunnitelmassa 2022-2025

- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen erityisesti nuorten ja ikäihmisten osalta
- Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen ja terveyserojen kaventaminen
- Nuorten elämänhallinnan ja terveystottumusten parantaminen
- Työikäisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn edistäminen
- Aikuisväestön, erityisryhmien ja ikäihmisten toimintakyvyn edistäminen; terveyserojen kaventaminen
- Keskustan kehittäminen ja monipuolisen asuntotarjonnan varmistaminen yhdenvertaisesti kaikille kohderyhmille
- EVAn käyttöönotto laajemmin
- Kuntalaisten ottaminen, yhdenvertaisuus huomioon ottaen, mukaan palvelujen suunnitteluun; lasten ja nuorten vaikuttajaelin; asiakasraadit ja eri kohderyhmien asiantuntijat
- Hyte-työn sisällön määrittelyyn, työnjaon, rakenteiden ja yhdyspintojen suunnittelu yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

3. Kestävästi hyvinvoiva: hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen
Mielenterveys

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Yksinäisyyden kokemus eri ikäryhmissä vähenee vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Kohtaamispaikat (nuorisotalo, perhekahvilat, avoin perhetoiminta, Villa Breda, seurakunta, kirjasto, kansalaisopisto, uimahalli, kulttuuriesitykset ja ottelut, Espoon perhekeskus) • Ystävätoiminta (Tjejevillan, Tyttöjen talo, Ystäväksi maahanmuuttajalle) • Järjestöyhteistyön kehittäminen kunnassa sekä kunnan ja hyvinvointialueen välillä • Etsivän vanhustyön kehittäminen [pilotti] • Villa Breda ja kaupungin toimialat toteuttavat kokeiluja ja vakiinnuttavat toimintatapoja, joilla mahdollistetaan paikkoja sukupolvien väliselle kohtaamiselle. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yksinäisyyden kokemus on vähentynyt, % [Sotkanet] • Järjestötreffit 1-2 krt/vuosi • Kokemukset etsivästä vanhustyöstä ja sukupolvien välisestä kohtaamisesta 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorisopalvelut • Sivistystoimi • Järjestöt • Villa Bredan henkilöstö • Seurakunta
Mielen hyvinvointi vahvistuu eri ikäryhmissä vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointiopetus kouluissa • Harrastamisen esteiden poistaminen • Matalan kynnyksen mielenterveyspalvelut (esim. kouluissa Cool Kids, ICT) • Vanhemmuuden tuki (mm. avoimen perhetoiminnan tarjoama tuki) • Ikäohjelman toimenpiteet • Kulttuuriohjelman toimenpiteet • Seurakunnan palvelut • Luontoretkiä kuntalaisille 	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluterveyskysely • Koulujen vuosittaiset hyvinvointimittarit • Mielenterveysstrategian seurantaindikaattorit [info 817] • Psyykinen kuormittuneisuus (ikääntyneet), % [Sotkanet: info 416] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointi-koordinaattori • Sivistystoimi • Granimallin koordinaattori • Oppilashuolto • Villa Bredan henkilöstö • Seurakunta

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen

Mielenterveys

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Kiusaaminen ja seksuaalinen häirintä eri ikäryhmissä laskee vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • 14 toimenpidettä kouluissa • Hyvinvointiopetus 	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluterveyskysely Koulujen hyvinvointimittarit • Koulukiusaaminen vähenee, % [Sotkanet: info 332, 341, 4834, 1514, 3913, 367, 376, 4835] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointikoordinaattori • Sivistystoimi • Oppilashuolto
Uupumisen kokemus vähenee vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointiopetus (työkaluja oman hyvinvoinnin edistämiseen) perusopetuksessa • Stressinsäätelykeinojen kurssi lukiossa • Lukion opettajien kouluttaminen stressinsäätelytaitoihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluterveyskysely Koulujen hyvinvointimittarit • Koulustressin ja koulu-uupumisen väheneminen, % [Sotkanet: info 4825, 3722, 3723] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointikoordinaattori • Koulut • Oppilashuolto
Peruskouluikäisten terveystottumusten ja elintapojen paraneminen vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointiopetus (työkaluja oman hyvinvoinnin edistämiseen) perusopetuksessa • Elintapaohjaus tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluterveyskysely 2023 • Koulujen hyvinvointimittarit • Elintavat [Sotkanet: info 142, 891] 	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointikoordinaattori • Sivistystoimi • Oppilashuolto

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen

Päihhteettömyys

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Nuoret kokeilevat ja käyttävät huumeita vähemmän kuin vuonna 2021, erityisesti tyttöjen huumekekeilut	<ul style="list-style-type: none"> Riskikäyttö ja haitat tunnistetaan sekä tukea tarjotaan varhaisessa vaiheessa Ammattilaisilla on riittävästi ehkäisevän päihdetyön osaamista <ul style="list-style-type: none"> Frontline Politeia –hankkeen tavoitteena on kouluttaa työntekijöitä sekä tarjota työkaluja Kauniasten tarpeisiin (Ehyt ry) 	<ul style="list-style-type: none"> Kouluterveyskysely 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikoordinaattori Sivistystoimi Huoltajat
Alkoholin riskikäyttö ja nikotiinituotteiden käyttö eri ikäryhmissä vähenee vuoden 2021 tasosta, erityisesti tyttöjen alkoholin ja kannabiksen käyttö	<ul style="list-style-type: none"> Riskikäyttö ja haitat tunnistetaan sekä tukea tarjotaan varhaisessa vaiheessa Ammattilaisilla on riittävästi ehkäisevän päihdetyön osaamista <ul style="list-style-type: none"> Frontline Politeia –hankkeen tavoitteena on kouluttaa työntekijöitä sekä tarjota työkaluja Kauniasten tarpeisiin (Ehyt ry) Elintapaohjaus 	<ul style="list-style-type: none"> Kouluterveyskysely Alkoholia liikaa käyttävät ikääntyneet, % [Sotkanet: info 422] 	<ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointikoordinaattori Sivistystoimi Huoltajat

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaslainen

Elintavat

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Arkiliikunta lisääntyy vuoden 2019 tasosta.	<ul style="list-style-type: none"> Elintapaohjauksen rakenteen luominen (kansalaisopiston liikuntasuunnittelija vastaa tällä hetkellä senioreiden liikunta- ja elintapaohjauksesta) Liikkuva lapsi, Liikkuva koulu, Liikkuva aikuinen –ohjelmat Työmatkapyöräilyn esteiden vähentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Elintapaohjauksen rakenne luotu myös lapsille ja aikuisille Selvitys työmatkapyöräilyn esteistä 	<ul style="list-style-type: none"> Yleishallinto Sivistystoimi Kansalaisopisto
Kävelyn ja pyöräliikenteen kulkutapaosuus arkiliikkumisessa kasvaa vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Pyöräkatokset Kaupunkiradan baana Työsuohdepyöräetu Kevyen liikenteen väylien kuntoluokkien paraneminen 	<ul style="list-style-type: none"> Rakennetut pyöräkatokset Kevyen liikenteen väylien kuntoluokat hyvä tai erittäin hyvä 86% → 88% 	<ul style="list-style-type: none"> Yhdyskuntatoimi Ympäristötoimi Yleishallinto
Liikuntaneuvonnan ja ohjatun liikunnan osallistujamäärät lisääntyvät vuoden 2019 tasosta.	<ul style="list-style-type: none"> Elintapaohjauksen rakenteen luominen Monipuolinen harrastustarjonta Matalan kynnyksen lajien lisääminen Liikuntapaikkojen rakentaminen ja kehittäminen Ikäihmisten maksuton liikuttaminen lisääntyy 	<ul style="list-style-type: none"> Elintapaohjauksen rakenne luotu myös lapsille ja aikuisille Granimallin harrastajamäärän kasvu, % Järjestöt osana ikäihmisten liikuttamista Liikunta (ikääntyneet) [Sotkanet: info 424] 	<ul style="list-style-type: none"> Granimallin koordinaattori Liikuntapalvelut Kansalaisopisto Hyvinvointikoordinaattori

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen
Kulttuurihyvinvointi

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Kulttuurihyvinvointi; kulttuurin saavutettavuus ja tyytyväisyys kulttuuripalveluihin kasvaa vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuriohjelman toimeenpano • Kaikukortin käyttö • Kotisivujen ja some-kanavien seuraaminen ja päivittäminen • 100 minuuttia taidetta (taidepassi) yhteistyössä Villa Bredan ja kulttuuritoimen kanssa	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntalaisten tyytyväisyys kulttuuripalveluihin • Ikääntyneiden hyvinvointi, elämänlaatu % [Sotkanet: info 410]	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuripalvelut • Villa Bredan henkilöstö

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Asukkaiden osallistuminen ja vaikuttaminen Kauniaisissa lisääntyy vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki toimii osallisuusmallin mukaisesti <ul style="list-style-type: none"> ○ Kaupunkilaisten osallistaminen kaupungin päätöksentekoon, alueiden ja palveluiden kehittämiseen mm. asukastilaisuuksien, - kyselyiden ja kumppanuuspöytien kautta ○ Osallistuva budjetointi ○ Asiakasraadit • Järjestöyhteistyön kehittäminen • Asukkaiden osallisuutta edistetään turvaamalla 3. sektorin toimijoiden avustukset ja tekemällä yhteistyötä seurakuntien kanssa • Toteutetaan Järjestötreffit vähintään 2 krt/vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> • Osallisuustilaisuuksien määrä • Vuosiavustusten määrä kaupungin talousarviossa • Yhdistystapaamisen ja –kyselyt (osallistujat, vastaajamäärät) • Osallistu ja vaikuta – verkkosivujen ajantasaisuus • Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvien osuus, % • Osallisuusmittari yli 65v (PKS-hyvinvointikysely 2021) • Osallistuvaan budjetointiin osallistuneiden määrä 	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointi-koordinaattori • Yleishallinto • Viestintä
Kaupunki toimii kumppanina tapahtumien järjestämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki toimii yhteistyökumppanina tapahtumien järjestämisessä 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestettyjen tapahtumien määrä 	<ul style="list-style-type: none"> • Yleishallinto • Viestintä • Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaslainen
Osallistuminen ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Lasten ja nuorten harrastaminen säilyy nykyisellä tasolla	<ul style="list-style-type: none"> • Granimallin jatkuvuus turvataan kaupungin budjetissa (maksuton harrastaminen) • Aikuisten harrastaminen nostetaan kotisivuille omaksi otsikoksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Harrastamisaktiivisuus eri ikäryhmissä, % • Lapset ja nuoret tietoisia harrastusmahdollisuuksista • Granimallin osallistujamäärät, % 	<ul style="list-style-type: none"> • Granimallin koordinaattori • Hyvinvointi-koordinaattori • Viestintä
Osallisuuden kokemus varhaiskasvatuksessa ja eri kouluasteilla lisääntyy vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Lisätään lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä osallisuutta; oppilaiden ja vanhempientoimikunnan aktiivinen mukaanotto toiminnan suunnitteluun • Lasten ja nuorten vaikuttajaelin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kokemus koulu- ja luokkayhteisöön kuulumisesta, % • Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa, % 	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaiskasvatuspalvelut • Opetuspalvelut • Nuorisopalvelut
Ikääntyneille suunnatun viestinnän kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Monikanavaisen viestinnän kehittäminen eri käyttäjäryhmät ja tarpeet huomioiden 	<ul style="list-style-type: none"> • Palaute 	<ul style="list-style-type: none"> • Villa Bredan henkilöstö • Viestinä

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen
Osallistuminen ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Jokainen lapsi ja nuori tulee kohdatuksi ja läheltä löytyy turvallinen ja luotettava aikuinen, jonka puoleen voi kääntyä	<ul style="list-style-type: none"> • Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että lapset ja nuoret ja perheet tulevat kohdatuksi yksilöllisesti ja ikätasoisesti arjen eri toimintaympäristöissä • Vahvistamme kohtaavaa toimintakulttuuria lisäämällä lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten kohtaamistaitoja esim. koulutusten avulla ja osaamista jakamalla 	<ul style="list-style-type: none"> • Opettajien kiinnostuneisuus oppilaiden kuulumisista, % • Keskusteluyhteys vanhempein kanssa, % • Lapset puheeksi – koulutuksen käyneet/vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaikki toimialat
Kauniaislaisilla nuorilla on mahdollisuus omaehtoisen toiminnan kokeiluihin	<ul style="list-style-type: none"> • Nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen Ruuti-raham avustamana • Nuorisovaltuuston toimintasäännön muuttaminen tämän mahdollistamiseksi 	Toteutuneet projektit	<ul style="list-style-type: none"> • Etsivä nuorisotyö • Yleishallinto • Nuorisopalvelut
Kansalaisopiston kursseille osallistuvien määrä kasvaa vuoden 2020 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Kansalaisopiston monipuolinen kurssitarjonta • Kurssitarjonnan kehittäminen palautteen perusteella • Etä- ja hybridikurssien lisääminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kansalaisopiston vuosittainen tuntimäärä ja osallistujamäärä • Tyytyväisyys kansalaisopiston palveluihin, % 	<ul style="list-style-type: none"> • Kansalaisopisto

Hyvinvoiva ja osallistuva kauniaislainen
Osallistuminen ja vaikuttaminen

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Kuntalaiset käyttävät kirjaston palveluita enemmän kuin vuonna 2019	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjasto tarjoaa osallistumismahdollisuuksia järjestämällä erilaisia asiakastapahtumia • Luodaan kirjavinkkauspalvelu ikäihmisille • Lainattavien esineiden valikoiman laajentaminen ja markkinointi	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaston järjestämien asiakastapahtumien määrä • Tyytyväisyys kirjaston palveluihin, % • Kokonaislainaus, % • Lainattavien esineiden lainauksen suhteellinen kasvu, %	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut<ul style="list-style-type: none"> ○ Kirjasto ○ liikuntapalvelut • Viestintä
Äänestysaktiivisuus kunnallisvaaleissa kasvaa vuoden 2021 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan kaiken ikäisille asukkaille osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia osallisuusmallin mukaisesti	<ul style="list-style-type: none"> • Äänestysaktiivisuus kuntalaisvaaleissa	<ul style="list-style-type: none"> • Yleishallinto • Viestintä

4. Kestävästi turvallinen: kauniaislaisten turvallinen arki ja arjen hallinta

Kauniaislaisten turvallinen arki ja arjen hallinta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Keskustan kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Keskustan palvelutarjonta on parantunut Tapahtumien järjestäminen keskustassa Kaupunkilaisten osallistaminen keskustan kehittämiseen 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluihin ollaan tyytyväisiä, % 	<ul style="list-style-type: none"> Yleishallinto Hyvinvointi-koordinaattori
Monipuolisen asuntotarjonnan varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> Asuntoja valmistuu suunnitellusti Ikääntyneiden yhteisöllinen asuminen lisääntyy Ikääntyneillä mahdollisuus kohtuuhintaiseen esteettömään asumiseen Muutostöiden teko kotona asumisen mahdollistamiseksi <ul style="list-style-type: none"> asumisneuvonnan ja asumismuodon liittäminen palvelutarpeen arviointiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Valmistuneiden asuntojen määrä Asuntokannan mittarit asunto-ohjelmassa Kotona asuvien osuus 75 v täyttäneistä (2020) 93 % Tavoite 2022, 94 % 	<ul style="list-style-type: none"> Yhdyskuntatoimi Yleishallinto
Palveluiden digitaalinen saavutettavuus lisääntyy; tyytyväisyys sähköiseen asiointiin lisääntyy vuoden 2019 tasosta	<ul style="list-style-type: none"> Kaupunkilaisten digiosaamista vahvistetaan tarjoamalla joustavasti digiopastusta ja –neuvontaa Kehitetään asiakaslähtöisiä esteettömiä sähköisiä palveluita; verkkoaineistot ja tilaisuudet ja tapahtumat verkossa 	<ul style="list-style-type: none"> Digiopastukseen hakeutuneiden määrä Tyytyväisyys mahdollisuuteen asioida verkon kautta, % Tyytyväisyys kunnan internetpalveluihin, % Esteitä tai huolia sähköisten palvelujen käytössä kokeneiden osuus, % 	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut Kaikki toimialat Viestintä

Kauniaislaisten turvallinen arki ja arjen hallinta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Arviointimittarit	Vastuutaho
Laaja-alainen kunnan, hyvinvointialueen ja viranomaisten yhteistyö kehittyy maahan muuttaneiden kotoutumisen tukemisessa	<ul style="list-style-type: none"> • Luodaan rakenne uudelle yhteistyölle kaupungin ja hyvinvointialueen väliselle vastaanotto- ja kotoutumistyölle • Kunnan työntekijä palkattu tähän tehtävään • Maahanmuuttajien kouluun kotoutumisen (KOKO) toiminta perusopetuksessa: toimivat opetusjärjestelyt ja henkilöstön monikulttuurisuusosaamisen vahvistaminen • Kotouttamispolun rakentaminen ruotsin kielellä 	<ul style="list-style-type: none"> • Englanninkielisten sivustojen määrä peruspalveluista • Selviytymiseensä tyytyväisten osuus, % Ulkomaalaistaustaiset yht. • Kokee kuuluvansa asuinkuntaansa, % Ulkomaalaistaustaiset yht. • Kotouttamispolku ruotsin kielellä on tehty 	<ul style="list-style-type: none"> • Yleishallinto • Hyvinvointi-koordinaattori • Viestintä • Sivistystoimi • Hyvinvointialue
Nuorten jatko-opintopaikkojen varmistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Seurantamallin luominen kunnan nuorten jatko-opintopaikkojen varmistamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Jokaisella nuorella on jatko-opintopaikka 	<ul style="list-style-type: none"> • Etsivä nuorisotyö • Opetuspalvelut
Työllisyyspalvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Aikuisten työllisyyspalveluiden kehittäminen ja markkinointi • Palkattu työntekijä tehtävään 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedon löytyminen kotisivuilta 	<ul style="list-style-type: none"> • Yleishallinto • Viestintä

5. HYTE-kerroin

Kunnille otetaan vuoden 2023 alusta käyttöön **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin**. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

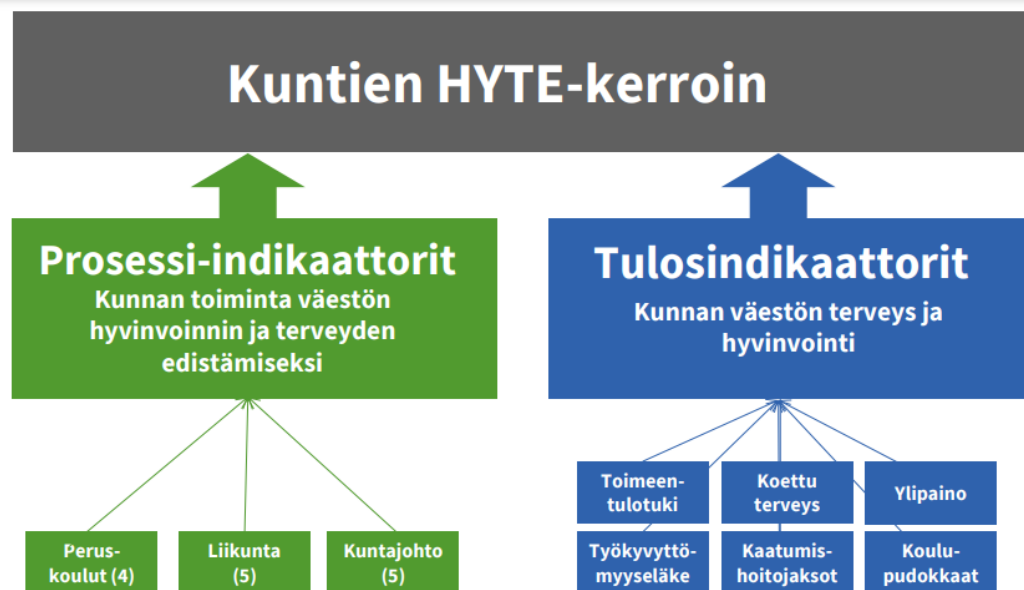

Mikä HYTE-kerroin on?

HYTE-kerroin lasketaan siihen valittujen indikaattorien pohjalta. Lisäosan suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattorien perusteella:

- toimintaa kuvaavista **prosessi-indikaattoreista**
- tuloksia kuvaavista **tulosindikaattoreista**

Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräjain, eivätkä ne tule olemaan aina samoja.

HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit / Kuntajohto

Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä elin. Kunnanvaltuutettujen on tiedettävä kuntalaisten elintavoista ja niissä tapahtuneet muutokset tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioimiseksi hyvinvointityöryhmässä. Valtuustolle tehdään vuosittain raportti, jossa kuvataan kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilaa sekä toteutettuja toimenpiteitä niiden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Raportti on osa hyvinvointikertomuksen toimeenpanoa ja lakisääteistä seuranta. (1.), (2.), (6.)
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit	Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	Kunnalla on käytössä joko omat mittarit tai kansalliset tietolähteet, kuten Avohilmo, Sotkanet, TEAviisari tai Terveysemme. Valitut painopisteet toimivat osana talousarviota ja toimialojen käyttösuunnitelmaa, joita arvioidaan talousarvion toteutumisen yhteydessä. Asetettujen tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla.
Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.	Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämiseksi. Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen toimielin, jonka tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa. Tällä oikeutuksella tarkastuslautakunta voi ottaa aktiivisesti kantaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen kunnassa. Tarkastuslautakunta voi tarkastella kunnan toimintaa kriittisesti, nostaa esiin onnistumisia ja esittää kunnan toiminnan kehittämistä. (2.), (3.)

HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit / Kuntajohto

Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus	Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.	Kunta nimeää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot. Toimeenpanosta vastaa esim. hyvinvointikoordinaattori tai vastaava asiantuntija, joka huolehtii mm. hyvinvointikertomustyön koordinoinnista ja yhteistyöstä kunnan toimialojen ja muiden toimijoiden kuten järjestöjen, yritysten ja seurojen välillä. (4.)
Asiakasraadit tai foorumit	Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja.	Kunta järjestää asiakasraateja tai vastaavia osallisuuden foorumeja, joka keskittyy asukkaiden ja kunnan toimijoiden väliseen vuorovaikutukseen ja informaation jakamiseen. Nämä ovat väylä tuoda asukkaiden näkemyksiä kuntasuunnitteluun ja päätöksentekoon. Asiakasraadeilta tai foorumeilta saadaan aloitteita, esityksiä ja lausuntoja. Ne voivat osallistua alueen kehittämiseen, järjestää tilaisuuksia ja toimintaa ja osalla voi olla taloudellista päätösvaltaa esimerkiksi järjestöjen avustuksissa ja pienimuotoisessa paikallisessa kehittämisessä. (5.)

HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit / Liikunta

Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	<ul style="list-style-type: none"> • Liikunta-aktiivisuus raportoidaan osana talousarviota edellisen vuoden toimintatarkastuksessa. • Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden seurantatieto tulee raportoida luottamushenkilöhallinnolle päätöksenteon pohjaksi. (1.), (2.), (3.), (4.), (5.), (6.)
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunta koordinoi esimerkiksi liikuntafoorumin, järjestötreffien tai hyvinvointitalkoiden järjestämisen, johon kutsutaan mukaan esim. sosiaali- ja terveysalan yhdistykset, nuorisojärjestöt, maahanmuuttajajärjestöt, asukasyhdistykset, ikäihmisten yhdistykset ja kulttuuriseurur. (7.)
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	<ul style="list-style-type: none"> • Arkiliikuntaan ja liikunnallisten elämäntapojen oppimiseksi on löydettävä monia keinoja. Kunnan asettamissa tavoitteissa ja toimenpiteissä huomioidaan vähän liikkuvat ryhmät, esimerkiksi toimeentulotuen piirissä olevat lapsiperheet. • Kunta hyödyntää yhteistyötä koulujen, kouluterveydenhuollon ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden kanssa. Kunnassa on maksuttomia liikuntavaihtoehtoja lapsille ja nuorille, erityisesti noin 15-vuotiaille, joilla on havaittu tapahtuvan lajista pois putoamista. Kunnassa järjestetään esim. varustekierrätystä harrastamisen hinnan alentamiseksi. (2.), (5.), (6.)

HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit / Liikunta

Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)	Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA).	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. • Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valiokuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA). • Vaikutusten ennakoarviointiprosessissa on kuultu kuntalaisia. • EVA-arviointi otetaan käyttöön valiokunnan alaisten palvelujen suunnittelussa. (8.)
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.

HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit / Peruskoulu

Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuositukset
Kouluympäristön ja yhteisön tarkastus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty terveydenhuoltolain edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein. (1.)	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan peruskoulujen kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein. • Tarkastustilaisuudessa käsitellään kerätyt taustatiedot monialaisesti, tehdään tilakierros ja kootaan havainnot. • Näiden pohjalta laaditaan tarkastuksen loppuyhteenveto sekä sovitaan tarvittavista jatkotoimista, niiden vastuutahoista ja seurannasta. • Tarkastus dokumentoidaan tarkastuksen yhteenveto- ja seurantalomakkeille. (2.), (3.), (4.)
Oppilaiden poissaolot	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa poissaolojen kokonaismäärä on tiedossa.	<ul style="list-style-type: none"> • Poissaolojen seuranta mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja tuen tarjoamisen riittävän varhain. Poissaolojen seurannalla on mahdollista ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä. • Pelkkä poissaolojen kokonaismäärä ei kerro, mistä syystä oppilas on ollut poissa ja mihin asioihin tulisi puuttua, esimerkiksi opiskelu huollon ja koko koulun hyvinvoinnin näkökulmasta. Tämä vuoksi poissaolot tulee tilastoida sairauksiin sekä luvallisiin ja luvattomiin poissaoloihin. Luokanopettajan/-valvojan kuukausittaiset yhteenvetolistat poissaoloista auttavat esimerkiksi opiskelu huoltoryhmää suunnittelemaan tarvittavia toimenpiteitä. • Poissaoloihin liittyviä ehkäiseviä toimenpiteitä voidaan toteuttaa sekä yhteisö-, luokka- että yksilötasolla (esimerkiksi yläkoulussa lukuvuoden aloittaminen kolme päivää kestäväällä luokanvalvojajohtoisella jaksolla, joka keskittyy ryhmäyttämiseen ja luokkahengen parantamiseen). (5.)

HYTE-kerroin

Prosessi-indikaattorit / Peruskoulu

Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Liikuntavälitunnit	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit.	<ul style="list-style-type: none"> • Koulun välitunneilla järjestetään ohjattua liikuntaa (vetäjänä esim. paikallisen urheiluseuran edustaja tai koulun oppilas). • Välitunteja rytmitetään pidemmän tauon saamiseksi. (6.)
Kouluruokailu-suositus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta (2008, 2017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> • Kouluruokailussa lapsille ja nuorille opetetaan terveyttä, ruokailutapoja sekä suomalaista ruokakulttuuria. • Kouluruokailu ajoitetaan ja porrastetaan siten, että kaiken ikäisille oppilaille tarjoutuu mahdollisuus oikea-aikaiseen ja rauhalliseen syömiseen. • Makeisia, virvoitusjuomia tai sokeroituja mehuja ei ainakaan kouluaikana ole säännöllisesti tarjolla. • Oppilaan yksilölliset ravitsemukseen tai sairauden hoitoon liittyvät tarpeet sovitaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan, ruokailusta vastaavan henkilöstön ja kouluterveydenhuollon kanssa. (7.), (8), (9.)

HYTE-kerroin

Tulosindikaattorit

Sotkanet-indikaattorin numero	Indikaattori	Lähde
286	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveys-kysely
3906	Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveys-kysely
3219	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17—24-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Tutkinto-rekisteri (Tilastokeskus)
234	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Toimeentulo-tukirekisteri
306	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	Eläketurva-keskus
3959	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.	Hoitoilmoitus-järjestelmä

6. Hyvinvointi- suunnitelman seuranta ja raportointi

Kaupunkitasoinen hyvinvointiryhmä (HYTE) seuraa ja dokumentoi hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumista sekä väestön hyvinvoinnissa tapahtuneita muutoksia vuosittain ja raportoi niistä kaupungin johtoryhmälle.

Laaja hyvinvointikertomus laaditaan kerran valtuustokaudessa, valtuustokauden lopussa.

Kauniaislaisten hyvinvoinnin kehityksestä raportoidaan vuosittaisessa tilinpäätöksessä.

Seuraava hyvinvointisuunnitelma vuosille 2026–2029 laaditaan seuraavan valtuustokauden alussa.

7. Hyvinvointi- suunnitelman laatijat

Hyvinvointisuunnitelma 2022–2025 on valmisteltu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmästä muodostetuissa teemaryhmissä. Tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita on tarkennettu asiantuntijahaastatteluin.

Lisätietoja suunnitelmasta

Hyvinvointikoordinaattori
Taru Ikäheimonen, p. 040-663 5431,
taru.ikaheimonen@kauniainen.fi

Hyvinvointisuunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet:

Taru Ikäheimonen, hyvinvointikoordinaattori
Mikael Flemmich, sivistystoimenjohtaja
Annika Hiitola, varhaiskasvatuspäällikkö
Anna-Lena Granlund-Blomfelt, ympäristöpäällikkö
Roger Renman, kansalaisopiston rehtori, vs. kulttuuri- ja vapaa-
aikapäällikkö
Saila Helokallio, vanhuspalveluiden toiminnanohjaaja
Helena Nykänen-Pirvola, kansalaisopiston liikuntasuunnittelija
Catherine Granlund, Grankulla svenska församling
Piritta Numminen, kirjastonjohtaja
Vammaisneuvosto

8. Hyvinvointi- suunnitelman hyväksyminen

Hyvinvointisuunnitelma on
hyväksytty Kauniaisten
kaupunginvaltuustossa
XX.XX.XXXX

9. Lähteet

- Hyvinvointikertomus 2018-2021
- Ehkäisevän päihdetyön ohjelma 2018-2022
- Kotoutumisen edistämisen ohjelma 2018-2022
- Kulttuuriohjelma 2020-2023
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2021-2023
- Liikkumisohjelma 2020-2023
- Nuorisotakuu
- Kauniaisten kaupungin mielenterveystyön kokonaissuunnitelma 2008-2015
- Osallisuusohjelma 2019-2022
- Pyöräilyohjelma 2016-2024
- Ikäohjelma, 2022-2025
- Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden toimintasuunnitelma 2023-2025
- Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja opetuksen toimintasuunnitelma 2023-2025
- Handlingsplan för småbarnspedagogik, förskoleundervisning och utbildning 2023-2025

Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad

